

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO
RAZVOJNI SVET KOHEZIJSKE REGIJE VZHODNA SLOVENIJA

Kotnikova 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 32 17
F: 01 400 32 62
E: gp.mgrt@gov.si
www.mgrt.gov.si

Številka: **3030-2/2013/17**

Datum: 4.10.2013

**Zadeva: ZAPISNIK 1. KONSTITUTIVNE SEJE RAZVOJNEGA SVETA
KOHEZIJSKE REGIJE VZHODNA SLOVENIJA**

Seja Razvojnega sveta kohezijske regije Vzhodna Slovenija (v nadaljnjem besedilu: svet), je potekala v četrtek, 18. julija 2013 od 13,00 do 16,00 v Mariboru, v dvorani generala Rudolfa Maistra, MO Maribor, Ulica heroja Staneta 1.

Prisotni člani sveta : Branko Drvarič, Vlado Mandič, Anton Štihec, Slavko Petovar, Bojan Vogrinčič, Andrej Čas, Marijana Cigala, Roman Lesjak, Alan Bukovnik, Tomo Garantini, Andrej Božič, Miran Jerič, dr. Ivan Žagar, dr. Andrej Fištravec, mag. Janez Kramberger, dr. Darinka Fakin, mag. Branko Kidrič, Vojko Tomšič, Marko Rupar, Ivan Molan, Srečko Ocvirk, Darko Gorišek, mag. Mojca Špec Potočar, dr. Vladimir Prebilič, Tomaž Kordiš.

Ostali prisotni: Ana Somrak, podžupanja Občine Krško, mag. Mojca Šibila Drobnič, ZRC Bistra Ptuj, Nataša Štrban Bezjak, RRA Posavje, Danilo Krapec, RRA Mura, Božidar Pučnik, MRA, Monika Kirbiš Rojs, MGRT, Franci Klužer, MGRT, Snežana Čanak, MGRT, mag. Rado Klančar, MGRT, Borut Megla, MGRT, Tea Piriš, MGRT, mag. Igor Strmšnik, sekretar sveta, MGRT.

Skladno z Uredbo o razvojnem svetu kohezijske regije (Uradni list RS, št. 33/2013) je sejo začel najstarejši član Tomo Garantini. Ugotovil je, da so vse razvojne regije imenovale predstavnike v svet, da so na konstitutivni seji so prisotni predstavniki vseh 8 razvojnih regij in da jev od skupno 40 članov sveta prisotnih 25. Predsedujoči je razglasil ugotovil, da so izpolnjeni vsi zakonski pogoji. Svet je s tem ustanovljen ter lahko začne delovati.

SKLEP:

- **Razvojni svet kohezijske regije Vzhodna Slovenija se je konstituiral dne 18. 7. 2013.**

Člani sveta so soglasno sprejeli naslednji dnevni red:

1. konstituiranje sveta,
2. imenovanje predsednika in podpredsednika sveta,
3. pobude članov glede letnega programa dela sveta,
4. obravnava prvega neformalnega osnutka partnerskega sporazuma Slovenije z EU za programsko obdobje 2014-2020,
5. razno.

Ad 2:

Zbrani so bili predlogi za predsednika in podpredsednika sveta. Za predsednika sveta je bil predlagan dr. Ivan Žagar. Za podpredsednika sveta so bili po naslednjem vrstnem redu predlagani: Andrej Čas (Koroška razvojna regija), Srečko Ocvirk (Spodnjeposavska razvojna regija), dr. Vladimir Prebilič (razvojna regija Jugovzhodna Slovenija), Bojan Šrot (Savinjska razvojna regija) in Anton Štihec (Pomurska razvojna regija). Za predsednika sveta je bil izvoljen dr. Ivan Žagar. Odločanje o podpredsedniku sveta je bilo odloženo na naslednjo sejo in sicer po sprejemu poslovnika, ki naj bi podrobneje uredil tudi način izvolitve podpredsednika sveta. Za

podpredsednika sveta se lahko, poleg že predlaganih, evidentirajo tudi drugi kandidati. Predlog poslovnika sveta pripravi sekretar za naslednjo sejo sveta. Predlog se pošlje v usklajevanje tudi v razvojne regije.

SKLEPA:

- **Za predsednika razvojnega sveta kohezijske regije Vzhodna Slovenija je bil izvoljen dr. Ivan Žagar.**
- **Do naslednje seje sveta pripravi sekretar sveta predlog poslovnika, ki se predhodno uskladi v razvojnih regijah.**

Ad 3:

Vodenje sveta je prevzel predsednik dr. Ivan Žagar. Zahvalil se je za podporo pri izvolitvi in ocenil, da bo svet imel pomembno vlogo pri usmerjanju razvoja v Sloveniji. Sveta kohezijskih regij namreč dajeta predhodno soglasje k vsebini partnerskega sporazuma z EU in operativnih programov s področja politik Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada.

Sledila je razprava o programu dela sveta v kateri so člani sveta izrazili svoje poglede na delo sveta. Bilo je izraženo mnenje, da uredba ne daje svetu tiste vloge, ki bi mu po zakonu morala pripadati. Svet bi moral biti postavljen bolj neodvisno od MGRT in imeti svoj sekretariat, katerega delo bi bilo mogoče financirati s sredstvi tehnične pomoči EU. Program dela sveta je potreben in mora v letošnjem letu vključevati predvsem sodelovanje sveta pri pripravi dokumentov za naslednje programsko obdobje.

V odzivu na razpravo se je MGRT obvezal za pripravo programa dela sveta do naslednje seje. Program dela naj bi vseboval tudi pregled dogodkov do konca leta pri sprejemanju državnih in EU programskih dokumentov in vključeval morebitne obveznosti članov pri sprejemanju programskih dokumentov v Bruslju.

SKLEP:

- **Do naslednje seje sveta pripravi sekretar sveta predlog programa dela do konca leta 2013.**
- **Svet nalaga sekretarju in poziva regionalne razvojne agencije, da se do naslednje seje sveta proučijo Uredbo o razvojnem svetu kohezijske regije (Uradni list RS, št. 33/2013) in pripravijo njene spremembe in dopolnitve, ki bodo zagotovile večjo avtonomijo sveta in uveljavile njegovo vlogo, ki mu pripada po prvem in petem odstavku 6.a člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.**

Ad 4:

Uvodoma sta prvi neformalni osnutek partnerskega sporazuma Slovenije z EU za programsko obdobje 2014-2020 predstavila mag. Monika Kirbiš Rojs in mag. Franci Klužer.

V razpravi je bilo opozorjeno na zmanjševanje proračunov občin, zmanjševanje sredstev za delovanje skupnih občinskih uprav in na še vedno precejšnje probleme glede infrastrukturne oskrbe občin. Predvsem so problem obveznosti Slovenije do EU na področju zniževanja koncentracije prašnih delcev v zraku in na področju čiščenja odpadnih voda. Večje čistilne naprave morajo biti urejene do konca leta 2015, celotno odvajanje in čiščenje odpadnih voda pa do konca leta 2017. Če manjkajoči projekti ne bodo pravočasno izvedeni, so predvidene finančne sankcije. Pregledati bi bilo treba programe lokalnih skupnosti in v okviru operativnega programa to dejstvo upoštevati.

Menili so, da je pri snovanju novih programov treba izhajati iz evidentiranih potreb v občinah. V osnutku dokumenta pogršeajo področje lokalne samouprave kar je precejšen problem kajti

Župani niso zadolženi zgolj za občinsko infrastrukturo ampak se v občinah stekajo prav vsi razvojni problemi in pobude, vključno z gospodarskimi. Tudi kadar se investira v infrastrukturo, to izboljšuje pogoje gospodarjenja in ima prek izvajalcev del močan vpliv na gospodarsko aktivnost.

Izražen je bil dvom in nasprotovanje predvidenemu načinu uporabe celostnih teritorialnih naložb prek 7 funkcionalnih regij, ki izhajajo iz prostorskih študij. Funkcionalne regije v realnosti ne obstajajo in jih je treba črtati iz osnutka partnerskega sporazuma.

Ker se pripravlja en sam operativni program, je bila izražena zaskrbljenost glede možnega prelivanja sredstev EU med kohezijskima regijama. Tudi ni jasno kako je EU prišla do razdelitve sredstev ESRR in ESF med kohezijski regiji.

Opozorjeno je bilo, da se predlaga črtanje cele tretje osi Programa razvoja podeželja (obnova in razvoj vas, podjetništvo na podeželju, dopolnilne dejavnosti na kmetijah).

Dan je bil komentar na les kot predvideni razvojni potencial oziroma strateško surovino. Država tega potenciala nima pod kontrolo kajti koncesije za izkoriščanje gozdov so podeljene in koncesionarji lahko z lesom počnejo kar hočejo. Zato se bo ta strateška surovina zelo verjetno še naprej izvažala. Zaradi sistemske blokade torej obstaja nevarnost, da bo ta razvojni potencial še naprej ostal neizkoriščen.

Opozorjeno je bilo na omejitve pri gospodarjenju v območjih Natura 2000. 70% Občine Ilirska Bistrica je npr. pod tem režimom kar že dobiva dimenzije naravne nesreče. Da bi Natura 2000 dejansko bila razvojna priložnost, so potrebna obsežna vlaganja v infrastrukturo. Natura 2000 bi morala pasti na breme države in EU in ne občin.

Pri mikro in majhnih podjetjih predvsem obstaja problem zahtevanih zavarovanj za kredite in ne toliko subvencij oz. nepovratnih sredstev. Na tem področju bi moral sistem spodbujanja podjetništva temeljiti na garancijah. Preveč se vlaga v zgradbe. Sredstva za vseživljenjsko učenje ne smejo ponikniti v obstoječih sistemih šolstva in univerze. Treba je vlagati v preventivo. Pomembne so tudi raziskave trga. Poudarek bi moral biti na vlaganjih v kadre in ne le na infrastrukturi. Če se ne bo spodbudilo gospodarskega razvoja, bo tudi že zgrajena infrastruktura postala breme ali celo ostala neuporabljena. Že zgrajene kapacitete na področju odpadkov so zadostne zato se ne bi smelo še naprej vlagati v to področje.

Člani sveta so opozorili na kratke roke pri obravnavi obsežnih dokumentov in spraševali glede obsega razpoložljivih sredstev, stopnje sofinanciranja projektov, statusa predstavljenih finančnih tabel in pozvali k pravočasnim nadaljnjim razpravam na katerih bi si za posamezne ključne probleme lahko vzeli več časa.

Pripravo regijskih projektov je potrebno sofinancirati. Občine in regionalne razvojne agencije same tega dela ne zmorejo. Dodatno zaposlovanje na ministrstvih je neprimerno, okrepiti pa je treba lokalno raven. Tu so nujno potrebne dodatne moči za razvoj.

Pri pripravi OP je treba izhajati iz vrednotenja doseženega v sedanjem programskem obdobju. Sredstva v okviru prioritete »Razvoj regij« so bila s strani občin učinkovito črpana in izvedeni so bili številni projekti z vidnimi učinki na razvoj. Tak program se mora nadaljevati tudi v naslednji finančni perspektivi.

Razprava je vsebinsko segla tudi na povezana področja pravne države, lastninjenja, finančne sanacije in podjetniške kulture.

Pisno mnenje Mestne občine Velenje je priloga temu zapisniku.

V odzivu je MGRT odgovarjal na vprašanja in pojasnjeval svoja stališča. Gradivo je res obsežno vendar je še v zgodnji fazi priprave tako, da se je skušalo čim popolneje zjeti celotno problematiko. Za hiter vpogled v partnerski sporazum bo članom sveta poslana predstavljena zaslonska prezentacija. V MGRT - organu upravljanja kohezijske politike - računajo na partnerstvo sveta pri pripravi dokumentov in tudi kasneje pri njihovem spremljanju. Teritorialno partnerstvo je pomembno tudi zato, ker se želi v naslednjem programskem obdobju čim več projektov neposredno potrditi kar je zahtevnejši proces od javnih razpisov, ki prevladujejo v tej finančni perspektivi.

V sedanjem programskem obdobju v okviru prednostne usmeritve »Regionalni razvoj« regionalna politika razpolaga s 583 milijoni evrov kohezijskih sredstev, ki so namenjena za podporo izvajanja regionalnih razvojnih programov. Z vidika absorpcijske sposobnosti je bila dosedanja poraba teh sredstev dokaj učinkovita. Uresničevalo se je načelo subsidiarnosti in izvedene so bile številne javne investicije po vseh regijah in mnogih lokalnih skupnostih z vidnimi učinki. Tudi zunanja evalvacija, ki se pravkar zaključuje, ugotavlja, da je bil precej povečan regionalni in lokalni razvojni potencial. Z vidika ciljev pa predvsem ostajajo izzivi integrirani regijski projekti s sinergijskimi učinki tako, da bi se v večji meri uresničili tudi zastavljeni cilji krepitve regionalnih razvojnih institucij in socialnega kapitala v regijah. Razvojna partnerstva občin z gospodarstvom in nevladnim sektorjem se niso razvila v pričakovani meri in projektov javno-zasebnega partnerstva praktično ni. Za v prihodnje torej obstajajo pomembni izzivi. Povečane regionalne razvojne potenciale je treba preliti tudi v povečano konkurenčnost regij. Računamo, da nam bo to uspelo z neposredno potrditvijo ključnih regijskih projektov, ki bodo dogovorjeni v okviru dogovorov za razvoj regij. Cilj je, da se dogovorjene projekte v okviru dogovorov za razvoj regij, sofinancira tudi z EU sredstvi. Pri tem se računa tudi na nov instrument kohezijske politike – t.i. celostne teritorialne naložbe.

Pri celostnih teritorialnih naložbah je treba izhajati iz prostorskih strategij, kritične mase razvojnih potencialov in strategije pametne specializacije zato so našle mesto v prvem osnutku partnerskega sporazuma funkcionalne regije. Glede na odločno izraženo nasprotovanje obeh svetov se bo pri nadaljnjem delu v MGRT iskala drugačna rešitev, ki ne bo vključevala funkcionalnih regij.

Glede skupnega obsega sredstev za kohezijsko politiko EU je potrebno upoštevati, da paket EU uredb sicer še ni sprejet. Sloveniji naj bi bilo skupno na voljo okoli 3,3 milijarde evrov kohezijskih sredstev. Od tega naj bi Zahodni Sloveniji, ki dosega povprečno raven razvitosti EU, pripadlo skoraj 860 milijonov evrov sredstev ESRR in ESF. Vzhodni Sloveniji, ki dosega 69,2 odstotka povprečne razvitosti EU, naj bi bilo na razpolago skoraj 1,26 milijarde evrov sredstev ESRR in ESF. Za področje prometne in okoljske infrastrukture ter trajnostne rabe energije bo iz Kohezijskega sklada za Slovenijo kot celoto na voljo okoli 1060 milijonov evrov, za evropsko teritorialno sodelovanje pa okoli 85 milijonov evrov. Glede stopnje sofinanciranja trenutno stanje v pogajanjih kaže, da naj bi stopnja sofinanciranja za kohezijski sklad znašala 15%, za strukturne sklade pa 20% za Cilj 1 (Naložbe za rast in delovna mesta v državah članicah in regijah) in 15% za Cilj 2 (Evropsko teritorialno sodelovanje).

Na MGRT si prizadevajo, da bi določen del sredstev namenili tudi za neposredno podporo regionalnim razvojnim programom, podobno kot v sedanjem programskem obdobju. V prihodnjem programskem obdobju pa bo verjetno razpoložljivih nekaj manj sredstev kot v sedanjem (zaradi manjšega skupnega obsega sredstev).

Glede predloga, da naj se subvencije zamenjujejo z garancijami se predvideva skupna razvojna platforma v okviru katere bi bila za različne vsebinske namene (podjetništvo, projekte urbanega

razvoja, projekte varčne rabe energije,...) razpoložljiva povratna sredstva po načelih finančnega inženiringa.

Načrtuje se premik od javnih razpisov, ki prevladujejo v tej finančni perspektivi, k neposrednim potrditvam operacij. To je usmeritev tudi za večje gospodarske projekte in je povezano z uveljavljanjem javno zasebnih partnerstev.

Zaposlovanje je na državni ravni že zaustavljeno, možnosti za kadrovsko krepitev na ravni regij pa v okviru tehnične pomoči sicer obstajajo vendar je treba tudi videti kako bodo razporejene naloge izvajanja med različnimi teritorialnimi nivoji.

Glede števila operativnih programov je predviden en sam operativni program. Do prelivanja sredstev med kohezijskima regijama ne more prihajati kajti sredstva ESRR in ESS so bila razdeljena med kohezijski regiji že z večletnim finančnim okvirom EU 2014-2020. Z operativnim programom bodo ta sredstva razdeljena med Vzhodno Slovenijo in Zahodno Slovenijo tudi po vseh prioritetenih oseh. Skladno z zakonodajo EU je prerazporejanje sredstev iz ene kohezijske regije v drugo v času izvajanja OP mogoče le na podlagi vmesnega pregleda rezultatov, če bi ta pokazal, da regija ne dosega rezultatov. Možnost prerazporejanja je omejena na vsega 3% sredstev.

Na prvi osnutek partnerskega sporazuma bo MGRT sprejemal pripombe do konca avgusta, sredi septembra pa naj bi bila pripravljena nova različica dokumenta. Do naslednje seje sveta si bo MGRT prizadeval pripraviti tudi prvi osnutek operativnega programa.

SKLEPI:

- **Svet poziva regionalne razvojne agencije, da do 18. avgusta pripravijo pisne pripombe na prvi osnutek partnerskega sporazuma, ki jih bo obravnaval svet na naslednji seji (predvidoma v zadnjem tednu avgusta). Pripombe se zberejo in uredijo v enotno gradivo pri sekretarju sveta.**
- **Treba je uravnotežiti vlaganja v infrastrukturo z drugimi vlaganji. Ministra za kmetijstvo in okolje se opozori na velike evidentirane probleme pri izpolnjevanju EU zavez na področju varstva okolja (prašni delci, odpadne vode) in se ga povabi na naslednjo sejo sveta, da predstavi rešitve na tem področju in pojasni črtanje dosedanje tretje osi iz programa razvoja podeželja za naslednje programsko obdobje.**

Ad 5:

Pod točko razno ni bilo razprave.

Pripravil:
mag. Igor Strmšnik
sekretar sveta

dr. Ivan Žagar
PREDSEDNIK SVETA

Priloga:
Mnenje Mestne občine Velenje k prvemu neformalnemu osnutku partnerskega sporazuma.

Velenje, 17. julij 2013

Spoštovani,

zahvaljujem se vam za povabilo na konstitutivno sejo Razvojnega sveta kohezijske regije Vzhodna Slovenija, ki jo pripravljate v četrtek, 18. julija 2013.

Žal se seje zaradi službenih obveznosti v tujini ne bom mogel udeležiti, za kar se opravičujem.

Smo pa na Mestni občini Velenje z vso skrbnostjo preučili neformalni osnutek Partnerskega sporazuma med Slovenijo in EU za obdobje 2014-2020, ki ste nam ga poslali. Verjamemo, da so zastavljeni cilji dobri in bodo prispevali k izboljšanju položaja na vseh področjih, še posebej na področju zaposlovanja mladih, dvigu konkurenčnosti MSP ter pospežitvi vzpostavitve 3. razvojne osi, ki je za našo lokalno skupnost oz. celotno regijo bistvenega pomena.

Želimo si, da bi do podpisa Partnerskega sporazuma prišlo čim prej, da se pripravijo tudi vsi potrebni strateški dokumenti in da bomo lahko že naslednje leto v Sloveniji črpali evropska sredstva. Predlagamo pa nekaj dopolnitev, ki so vezane predvsem na pričakovane rezultate pri vseh 11 tematskih ciljih.

Opombe k tematskim ciljem (od strani 69 dalje):

(1) krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij

S pomočjo sredstev skupnosti je potrebno omogočiti delo »mladih raziskovalcev« neposredno v podjetjih. Trenutni finančni instrumenti že podpirajo sodelovanje podjetij in javnih raziskovalnih organizacij, vendar se na takšen način prioritarno financirajo samo mladi raziskovalci na fakultetah. To je sicer dobro, vendar pa bi bilo potrebno spodbuditi in financirati tudi mlade raziskovalce neposredno v samih podjetjih.

(2) izboljšanje dostopa do IKT

Pričakovani rezultat: »Pokrite bele lise do leta 2020« je bil cilj Digitalne agende, ki naj bi bil realiziran že do leta 2013, pa žal ni bil. Digitalna agenda zastavlja cilj dostopa vsemu prebivalstvu z minimalno hitrostjo 30 Mbps do leta 2020 ter vsaj 50% prebivalstva z dostopom nad 100 Mbps, kar v praksi pomeni optični priključek. Zato je cilj zgolj reševanja belih lis brezpredmeten, še posebej, ker se v Sloveniji pod širokopasovni dostop šteje hitrost hitrost 256 Mbps (po APEK). Novi razpisi naj omogočajo izgradnjo odprtih omrežij na vseh belih lisah v Sloveniji ne glede na gostoto poseljenosti.

(3) izboljšanje konkurenčnosti MSP

Predlagamo, da se pri rezultatih doda zagotavljanje celovitega podpornega okolja, vključno z gospodarskimi središči in povezano infrastrukturo in storitve, ne samo logistična središča.

(4) podpora prehodu v nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih

V pričakovanih rezultatih je izpostavljeno daljinsko spremljanje samo električne energije, predlagamo, da se na ta način spremlja poraba tudi ostalih virov (toplotna energija, voda). Pod ta

cilj je potrebno dodati tudi izrabo degradiranih območjih za pridobivanje zelene energije ter spodbujanje razvoja inovativnega JPP.

(5) podpora prehodu v nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih

Pri pričakovanih rezultatih je potrebno dodati tudi zmanjšanje škode v primeru plazov oziroma reševanje te problematike.

(6) varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite uporabe virov

Predlagamo, da se pri pričakovanih rezultatih doda tudi aktivacija zapuščenih industrijskih območij. Pri odpadkih je potrebno reševati tudi gradbene odpadke ter povečati delež ponovne rabe (CPU). Kot rezultat je potrebno dodati povečanje deleža samooskrbe.

(7) spodbujanje trajnostnega prevoza in odprava ozkih grl v ključnih omrežjih

Pri pričakovanih rezultatih je potrebno izpostaviti 3. razvojno os, ki je pomemben razvojni element za naše gospodarstvo in celotno regijo.

(8) promocija zaposlovanja in podpora mobilnosti delovne sile

Pričakovani rezultat »zadostna udeležba brezposelnih oseb v učinkovitih programih aktivne politike zaposlovanja« je neprimerno zastavljen. Vprašanje je, kaj so učinkoviti programi aktivne politike zaposlovanja in kaj je zadostna udeležba. Kot pričakovani rezultat je potrebno dodati zmanjšanje števila povratnikov, izboljšati nadzor nad prejemniki podpor ter bolj učinkovito delovanje zavodov za zaposlovanje.

(9) spodbujanje socialnega vključevanja in boja proti revščini

Kot pričakovani rezultat je potrebno dodati povečanje števila socialnih podjetij.

(10) investiranje v izobraževanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje

Predlagamo večjo vlogo medpodjetniških izobraževalnih centrov tako na področju izobraževanja kot podjetništva.

(11) izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in učinkovita javna uprava

Samo učinkovito sodstvo bo le v manjšem delu vplivalo na učinkovito javno upravo. Tudi zniževanje stroškov je le enodimenzionalna rešitev. Potrebno je povečati učinkovitosti javne uprave še posebej na področju G2B storitev. Že od leta 2009 pričakujemo sistem za elektronsko javno naročanje, ki bi zagotavljal učinkovito in pregledno rabo javnih sredstev ter povečal potencial poslovanju MSP. Vzpostaviti je potrebno tudi sistem nagrajevanja uspešnejših javnih uslužbencev in sankcioniranja tistih javnih uslužbencev, ki svoje naloge ne izvajajo v skladu s pričakovanji.

Prosim, da naše predloge k tematskim ciljem smiselno upoštevate.

Želim vam uspešno izvedbo konstitutivne seje in verjamem, da se kmalu srečamo.

Prijazen pozdrav,

Bojan Kontič, l.r.,

župan Mestne občine Velenje